

Силабус освітнього компоненту

Адміністративне судочинство

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Освітньо-професійна програма – Право

Рік навчання: 2024-2025, **Семестр:** 7, 8

Кількість кредитів: денна ф/н - 5, заочна ф/н - 5

Обсяг годин: денна ф/н - 150, заочна ф/н - 150

Мова викладання: українська

Підсумковий контроль – залік, екзамен

Форма проведення занять – лекції, семінарські заняття

Назва освітнього компоненту	<u>Адміністративне судочинство</u> Administrative proceedings
Викладач	Габлей Наталія Григорівна, в.о. завідувача кафедри міжнародного, конституційного та адміністративного права Івано-Франківського навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук, доцент Івано-Франківськ, вул. Максимовича, 13 каб. 309
E-mail:	nataljag82@gmail.com
Консультації викладача	Вт. 14.00-16.00

1. Коротка анотація до курсу: Актуальність навчального курсу «Адміністративне судочинство» зумовлена потребою поглибленого вивчення студентами юридичного спрямування форм і методів, конституційних і законодавчих засад та засобів захисту прав людини. Адже саме нормами адміністративного процесуального права України забезпечується визнання прав, обов'язків та інтересів у публічній сфері фізичних чи юридичних осіб та їх захист управлінськими, інстанційними та судовими засобами. Норми адміністративного процесуального права України визначають порядок, умови та заходи розгляду і вирішення конкретних адміністративних справ.

Найважливішим завданням курсу є надання студентам глибоких знань і навичок вирішення складних завдань публічного характеру. Дедалі більше громадянинові доводиться спілкуватися з органами владних повноважень із питань, пов'язаних із: виборчими процесами і референдумами; організацією руху і транспортних засобів; охороною навколишнього середовища; господарською діяльністю, захистом прав споживачів, працевлаштуванням, одержанням дозволів на певні види роботи тощо. Тому надання кваліфікованої юридичної допомоги, безпосереднє вирішення зазначених питань можливе лише за умови досконалого знання відповідної правової бази та уміння самостійного їх вирішення. Все це складає предмет навчальної дисципліни.

2. Формат курсу: Очний та/або змішаний.

3. Компетентності, які мають бути сформовані у результаті опанування навчальної дисципліни:

Інтегральні компетентності: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК18. Здатність розробляти проекти процесуальних документів у різних видах провадження, акти правозастосування, договори тощо.

4. Програмні результати навчання:

ПРН1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПРН2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

ПРН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.

ПРН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

ПРН6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

ПРН13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права

ПРН18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

ПРН21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПРН22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

ПРН 24. Застосовувати практичні навички в розв'язанні проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин (ДФ)	Загальна кількість годин (ЗФ)
лекції	28	16
семінарські заняття	32	10
індивідуальна робота	10	10
самостійна робота	80	114
всього	150	150

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання – доступ до мережі Internet за умови змішаного формату курсу, конспект лекцій, система мультимедійних презентацій та засоби інтерактивного навчання, мультимедійне забезпечення в порталі ZOOM.

7. Зміст освітнього компонента:

Лекційні заняття			
	Опис змісту навчання (теми)	ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1.	Мета та завдання адміністративного судочинства	2	2
Тема 2.	Адміністративна юрисдикція	2	
Тема 3.	Учасники адміністративного судочинства	2	2
Тема 4.	Окремі інститути в адміністративному судочинстві	2	
Тема 5.	Докази та доказування в адміністративному судочинстві	2	2
Тема 6.	Судові рішення в адміністративному судочинстві	2	2
Тема 7.	Позовне провадження в адміністративному судочинстві	2	2
Тема 8.	Розгляд справи по суті в адміністративному судочинстві	2	2
Тема 9.	Особливості позовного провадження в окремих категоріях справ в адміністративному судочинстві	4	
Тема 10.	Апеляційне провадження в адміністративному судочинстві	2	2
Тема 11.	Касаційне провадження в адміністративному судочинстві	4	2
Тема 12.	Провадження за нововиявленими обставинами	2	

Семінарські, практичні заняття			
	Опис змісту навчання (теми)	ДФ год.	ЗФ год.

Тема 1.	Мета та завдання адміністративного судочинства	2	2
Тема 2.	Адміністративна юрисдикція	2	-
Тема 3.	Учасники адміністративного судочинства	2	2
Тема 4.	Окремі інститути в адміністративному судочинстві	2	-
Тема 5.	Докази та доказування в адміністративному судочинстві	2	2
Тема 6.	Судові рішення в адміністративному судочинстві	2	-
Тема 7.	Позовне провадження в адміністративному судочинстві	4	2
Тема 8.	Розгляд справи по суті в адміністративному судочинстві	2	-
Тема 9.	Особливості позовного провадження в окремих категоріях справ в адміністративному судочинстві	4	-
Тема 10.	Апеляційне провадження в адміністративному судочинстві	4	2
Тема 11.	Касаційне провадження в адміністративному судочинстві	4	-
Тема 12.	Провадження за нововиявленими обставинами	2	-

Самостійна робота			
Опис змісту навчання (наприклад, теми або видинавчальної активності)		ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1.	Мета та завдання адміністративного судочинства	7	10
Тема 2.	Адміністративна юрисдикція	7	10
Тема 3.	Учасники адміністративного судочинства	7	10
Тема 4.	Окремі інститути в адміністративному судочинстві	7	10
Тема 5.	Докази та доказування в адміністративному судочинстві	7	10
Тема 6.	Судові рішення в адміністративному судочинстві	7	10
Тема 7.	Позовне провадження в адміністративному судочинстві	7	10
Тема 8.	Розгляд справи по суті в адміністративному судочинстві	7	10
Тема 9.	Особливості позовного провадження в окремих категоріях справ в адміністративному судочинстві	7	10
Тема 10.	Апеляційне провадження в адміністративному судочинстві	7	10
Тема 11.	Касаційне провадження в адміністративному судочинстві	5	7
Тема 12.	Провадження за нововиявленими обставинами	5	7

Індивідуальні завдання		
Опис змісту індивідуального завдання		ДФ год.
Підготовка реферату (доповіді) або презентації в межах питань, що розглядаються на лекційних та практичних заняттях. Доповідь являє собою інформаційне повідомлення.		10

8. Система оцінювання

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

9.Шкала оцінювання

Сума балів за 100-	Оцінка в ЄКТ	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою
--------------------	--------------	----------------------	---------------------	-------------------------------

бально ю шкало ю	C			Екзамен	Залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої має глибокі і системні знання, вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями; засвідчив уміння критично оцінювати варіантні підходи щодо сутності норм та уявлень; оволодів навиками аналізувати, моделювати та адекватно оцінювати ситуацію; обізнаний з науковими працями вітчизняних та зарубіжних спеціалістів в даній галузі; матеріал викладає логічно, послідовно та переконливо; самостійно розкриває власні обдарування і нахили	відмінно	Зараховано
82-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	добре	
74-81	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.		
64-73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.		
60-63	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.	задовільно	
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	незадовільно	Не зараховано
0-34	F	Незадовільний з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.		

10. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (половина балів з максимально можливих). Перескладання модулів відбувається із дозволу Директора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: визначається Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положенням «Про дотримання академічної доброчесності в Івано-Франківському навчально-науковому юридичному інституті НУ «ОЮА»». Дотримання академічної доброчесності передбачає:

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

Вимоги до семінарських занять	Семінарські заняття передбачають обговорення питань теми, розгляд нормативно-правової бази, проведення дискусій з основних проблем і питань, які розглядаються на семінарському занятті. Робота на семінарському занятті передбачає усне та письмове опитування.
Вимоги до індивідуальної роботи	При написанні рефератів з навчальної дисципліни «Адміністративного судочинства» студенти повинні не лише здійснити реферування теоретичного матеріалу, але й ознайомитись і опрацювати спеціальну літературу та нормативно-правові акти, які стосуються обраної теми роботи та провести її детальний теоретико-прикладний аналіз.
Вимоги до самостійної роботи	Самостійна робота здобувачів вищої освіти полягає в опрацюванні проблемних теоретичних та практичних питань, написанні рефератів, есе, тез та статей. Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.
Умови підсумкового контролю	Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю, екзамену

11. Рекомендована література

11.1. Основна:

- Адміністративне судочинство : підруч. для здобувачів вищ. освіти / [В. В. Мартиновський, Ю. В. Мех, В. Я. Настюк та ін.] ; за заг. ред. Р. В. Шаповала. З опорою на законодавство станом на 1 лип. 2023 р. Харків : Право, 2023. 432 с.
- Адміністративна діяльність підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України : навч. посібник / О. С. Юнін, В. П. Мороз, К. О. Пісоцька, І. О. Тищенко, О. В. Нестерцова-Собакарь. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. 160 с.
- Адміністративний процес : навч. посіб. / О. Ю. Салманова, А. Т. Комзюк, С. М. Гусаров та ін. ; за заг. ред. О. Ю. Салманової, А. Т. Комзюка ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 412 с.
- Адміністративний процес України (у схемах) : навчальний посібник / М. М. Бурбика, М. В. Колеснікова, А. В. Солонар. Суми: Сумський державний університет, 2019. 108 с.
- Габлей Н.Г., Кінаш Н.Б., Магновський І.Й. Адміністративне судочинство: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: «Територія друку», 2024. 216 с.

6. Кодекс адміністративного судочинства України: науково-практичний коментар / за заг. ред. М. М. Ясинка. Київ : Алерта, 2018. 532 с.
7. Шелевер Н. В. Адміністративне судочинство : методичний посібник. Ужгород: УжНУ, 2018. 52с.

Нормативні акти:

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: Рада Європи від 04.11.1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
2. Хартія Європейської безпеки, схвалена ОБСЄ (м. Стамбул, 19.11.1999 р.) URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=c&find=1&org=786>.
3. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
4. Конституція України від 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
5. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України № 3781-XII від 23.12.1993 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3781-12#Text>
6. Про доступ до судових рішень: Закон України від 22.12.2005 р. № 3262-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3262-15#Text>
7. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>
8. Про судоустрій та статус суддів : Закон України від 02.06.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
9. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>

Підручники, посібники, наукові праці:

11.2. Допоміжна:

1. Адміністративне судочинство : навч. посіб. / за заг. ред. Н. Б. Писаренко. Х. : Право, 2016. 312 с.
2. Адміністративне судочинство України: теорія та практика : монографія / Вищ. адмін. суд України ; за заг. ред. О. М. Нечитайла. К. : Компанія "BAITE", 2015. 288 с.
3. Біла-Тіунова Л. Р., Закаленко О. В. Позов в адміністративному судочинстві: теорія, правове регулювання, практика : монографія. Нац. ун.т "Одес. юрид. акад.". О. : Фенікс, 2014. 188 с.
4. Богуцький В. В., Богуцька В. В., Мартиновський В. В. Проведення у справах про адміністративні правопорушення : навч. посіб. 5-те вид., перероб. і допов. Х. : Юрайт, 2013. 224 с.
5. Захист в адміністративному процесі : практ. посіб. / упоряд. Ю. І. Руснак. К. : Центр учб. літ., 2013. 352 с.
6. Калмикова Я. С. Докази та доказування в адміністративному судочинстві : монографія; НДІ держ. будівництва та місц. самоврядування ; за заг. ред. О. Б. Червякової. Х. : Фактор, 2014. 280 с.

11.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті:

<http://www.president.gov.ua> – Президент України
<http://www.rada.gov.ua> – Верховна Рада України
<http://www.ombudsman.kiev.ua> – Уповноважений Верховної Ради з прав людини
<http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України
<http://www.minjust.gov.ua> - Міністерство юстиції України
<http://www.scourt.gov.ua> – Верховний Суд

<http://www.ccu.gov.ua> - Конституційний Суд України
<https://www.gp.gov.ua> – Офіс Генерального прокурора
<http://www.niss.gov.ua> – Національний інститут стратегічних досліджень
<http://parlament.org.ua> - Лабораторія законодавчих ініціатив
<http://nbuv.gov.ua> - Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського

**В.о.завідувача кафедри міжнародного,
конституційного та адміністративного
права**

Наталія ГАБЛЕЙ